

ความหลากหลายทางสังคมและวัฒนธรรมทำให้วิถีทางการใช้พื้นที่ภายในบ้านมีความแตกต่าง ไม่ว่าจะเป็นความแตกต่างของกิจกรรมและพฤติกรรมของผู้ใช้ในแต่ละพื้นที่ย่อยของบ้าน หรือความแตกต่างจากความต่างกันของบริบทของบ้าน หรือความแตกต่างของบริบทผู้ใช้ ปัญหาดังกล่าวจึงส่งผลให้สภาพแวดล้อมทางกายภาพของบ้านที่ถูกออกแบบภายใต้เกณฑ์การออกแบบหรือแนวทางการออกแบบที่เป็นมาตรฐานสากลไม่สามารถตอบสนองการใช้งานหรือพฤติกรรมคนไทยได้ดีเท่าที่ควร การศึกษานี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อกำหนดความชัดเจนเกี่ยวกับประเภทและขนาดของพื้นที่กิจกรรมย่อยที่เกิดขึ้นในพื้นที่ 5 กิจกรรมหลักภายในบ้าน โดยเน้นการค้นหารูขี้นิด ขนาด และความสัมพันธ์ระหว่างกันของเครื่องเรือนและอุปกรณ์ประกอบพฤติกรรมในพื้นที่กิจกรรมย่อยต่างๆ เพื่อสรุปเป็นแนวทางในการจัดวางพื้นที่ภายในบ้านที่สอดคล้องกับพฤติกรรมคนไทย โดยใช้วิธีการวิเคราะห์เปรียบเทียบกิจกรรมการใช้พื้นที่ 5 กิจกรรมหลักภายในบ้านพักอาศัยของนักศึกษาภาควิชาสถาปัตยกรรมภายใน คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบังจำนวน 40 ตัวอย่าง โดยให้นักศึกษาทำการสังเกตพฤติกรรมการใช้พื้นที่และทำการเก็บข้อมูลสภาพแวดล้อมทางกายภาพภายในบ้านพักอาศัยตนเอง และผู้วิจัยนำผลมาวิเคราะห์เปรียบเทียบสรุปเป็นค่าเฉลี่ย ความถี่ และค่าความสัมพันธ์โดยใช้ค่าความสัมพันธ์ที่มีระดับมากที่สุดร้อยละ 50 ขึ้นไป และค่าความสัมพันธ์ที่ระดับปานกลางร้อยละ 20 - 49 และ สรุปผลเป็นความต้องการของขนาดพื้นที่ (Area requirement) ของแต่ละพื้นที่ย่อยและ 5 พื้นที่หลักด้วยวิธีการทำโปรแกรมการออกแบบ

จากการศึกษาพบว่าพื้นที่ใช้สอยที่มีความสอดคล้องกับกิจกรรมและพฤติกรรมในขนาดที่มีความเหมาะสมต่อการใช้งานภายในบ้านของคนไทยประกอบด้วย ห้องครัวขนาด 7.25 - 15.25 ตร.ม. ห้องรับประทานอาหารขนาด 3.33 - 12.73 ตร.ม. ห้องรับแขก 6.26 - 11.64 ตร.ม. ห้องนั่งเล่นขนาด 7.27 - 15.24 ตร.ม. ห้องน้ำหรือห้องส้วม 2 ห้องขนาด 3.20 - 3.96 ตร.ม. ห้องนอนใหญ่ 1 ห้องขนาด 9.62- 25.40 ตร.ม. หรือ 11.51 - 31.75 ตร.ม. และห้องนอนเล็กอีก 2 ห้องขนาด 10.13 - 26.49 ตร.ม. และ 7.37 - 20.94 ตร.ม. ผลสรุปของขนาดพื้นที่และความสัมพันธ์ต่างๆ ได้ถูกจัดวางรวมใน 5 พื้นที่หลักได้เป็น 2 แนวทาง โดยบ้านขนาดเล็กที่สุดต้องการพื้นที่ประมาณ 61.15-77.38 ตร.ม. และบ้านที่มีขนาดพื้นที่ที่กำลังพอดีกับความสะดวกสบาย คือ 141.75-184.55 ตร.ม. อย่างไรก็ตามวิจัยนี้มีประเด็นที่ควรพิจารณาเพิ่มเติม ทั้งขนาดกลุ่มตัวอย่าง บริบทบ้านกับสถานภาพของบุคคล และรายละเอียดพฤติกรรมที่เจาะลึก

Because of the variety of social and culture effect the way of life in houses are different, especially the difference of human activity and behavior in several areas in the houses and the difference of several contexts of houses and users. These problems make the physical environment in houses that design from the standard criteria or guideline are not practical for Thai people. The objective of this study is to define the type and size of sub-activity areas in 5 main areas of Thai people houses, by finding the type, size and relationship of furniture and equipments in sub-activity areas. And conclude them as a house's floor plan guideline that appropriate for Thai people. The research method is activities comparison analysis in 40 student houses (Interior Architecture Division, Architecture Faculty, King Mongkut's Institute of Technology, Ladkrabang). The students collected physical environment, activities and behavior in their houses by observation methods. The result of analysis is means, frequency and the value of relationship at the high level (50% up) and moderate level (20% – 49%). The solution is the area requirements of each sub-activity areas and 5 main areas in house by use design programming technique to summarize.

The findings indicate that the size of areas in appropriate with activities and behavior in kitchen is 7.25 - 15.25 sq.m., dining room is 3.33 - 12.73 sq.m., living area is 6.26 - 11.64 sq.m., family room 7.27 - 15.24 sq.m., bathroom or toilet is 3.20 - 3.96 sq.m., master bed room is 9.26 - 25.40 sq.m. or 11.51 - 31.75 sq.m., another two bed rooms are 10.13 - 26.49 sq.m. and 7.37 - 20.94 sq.m. The area requirement have concluded two sizes, for small house is 61.15 - 77.38 sq.m. and the appropriate size is 141.75 – 184.55 sq.m. There is argument on this study because the examples have not enough and the type of house should be related with context of user and concerned in-depth behavior.